

Neinvazivna sanacija oštećenih cevovoda

Noninvasive repairs of damaged pipelines

Aleksandar Stojanović mast.inž.maš.

astojanovic@armas.co.rs

Cilj rada

- Cilj ovog rada je da prikaže primere iz prakse nekih od složenijih problema u vodovodnim sistemima, kao i načine neinvazivnog otklanjanja istih uz **osnovni cilj da ne dođe do isključivanja potrošača i sečenja cevi.**
- Rad je baziran na raznim problemima koji nastaju usled procurivanja cevi, kao i usled pucanja cevi na dužinama do 1m.
- Za navedene primere nije bilo adekvatnih rešenja u postojećoj ponudi proizvoda na tržištu i za njih je ARMAS izradio nove i inovativne proizvode koji se, sada već godinama, uspešno ugrađuju.
- Nada autora je da će ovaj rad biti od pomoći svima u otklanjanju istih ili sličnih problema kada se sa njima susretnu prilikom eksploatacije i održavanja cevovoda u vodovodnim sistemima.

Problemi na cevovodima

1. **Procurivanje cevi**
  - 1.1. Procurivanje na spoju cevi
  - 1.2. Procurivanje na postojećoj spojnici
2. **Pucanje cevi**
  - 2.1. Pucanje cevi na manjim dužinama
  - 2.2. Pucanje cevi na većim dužinama
3. **Oštećenje cevi usled problema na spoju cevi**
  - 3.1. Oštećenje postojeće spojnice za vezu
  - 3.2. Oštećenje na spoju cevi
  - 3.3. Oštećenje postojeće spojnice za vezu, kada cevi nisu istog prečnika
  - 3.4. Oštećenje na spoju cevi, kada cevi nisu istog prečnika
  - 3.5. Oštećenje postojeće spojnice za vezu, kada postoji i ugaono odstupanje

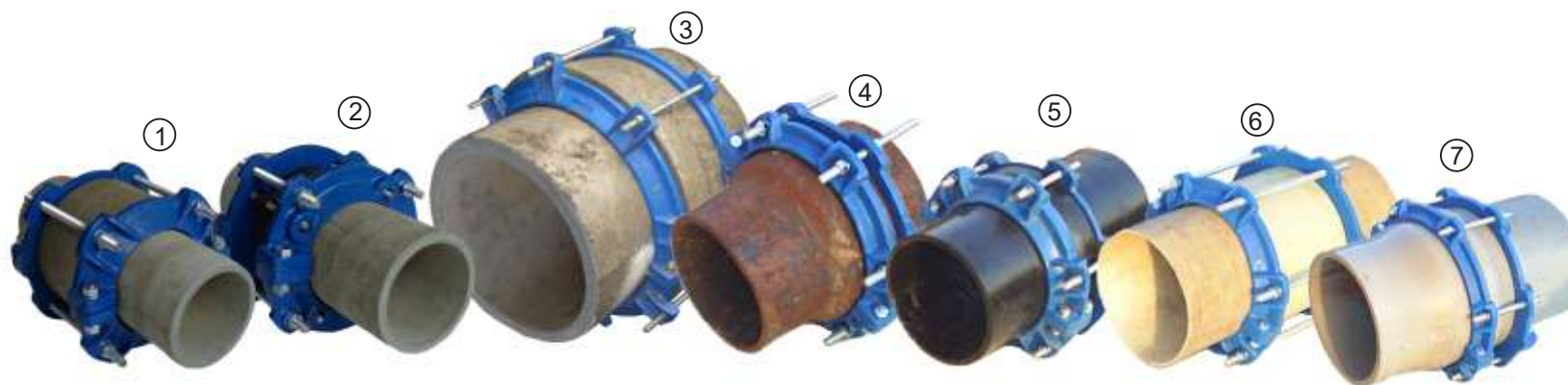
1. Procurivanje cevi

- Prvi (i uslovno rečeno najjednostavniji) primer problema na cevovodu.
- Može nastati na spoju cevi ili na postojećoj spojnici za vezu dve cevi.

LINK-PVC

LINK-AC-ŽIBO

Spojnice LINK

1.1. Procurivanje na spoju cevi

Primer ugradnje spojnice LINK-AC

LINK-AC DN350 PN10
Vodovod Topola
jul 2014.

1.2. Procurivanje na postojećoj spojnici

Primer ugradnje spojnice LINK-AC-ŽIBO

LINK-AC-ŽIBO DN500 PN10
Vodovod Bela Crkva
decembar 2016.

2. Pucanje cevi

- Izuzetno složen i zahtevan problem koji se javlja u eksploataciji cevovoda.
- Naročito su zahtevni slučajevi kada je neophodno izvršiti sanaciju bez isključivanja potrošača i sečenja cevi.
- Dodatno komplikovanje situacije nastaje kada do pucanja dođe na velikim dužinama (pri čemu je za pucanje cevi na dužini od preko 1m neophodno zameniti oštećeni deo cevovoda novim u najvećem broju slučajeva).
- Posebna otežavajuća okolnost pri pucanju cevi je sklonost cevi da na mestu pucanja gotovo uvek dođe do ugaonog odstupanja među delovima cevi, naročito u slučajevima poprečnog pucanja cevi (mada se može desiti i kod podužnih pucanja cevi).

2.1. Pucanje cevi na manjim dužinama

Primer ugradnje spojnice EXTRA i prikaz iste

EXTRA DN350 PN16
Vodovod Topola
februar 2013.

2.2. Pucanje cevi na većim dužinama

Primer ugradnje spojnice LONG EXTRA i prikaz iste

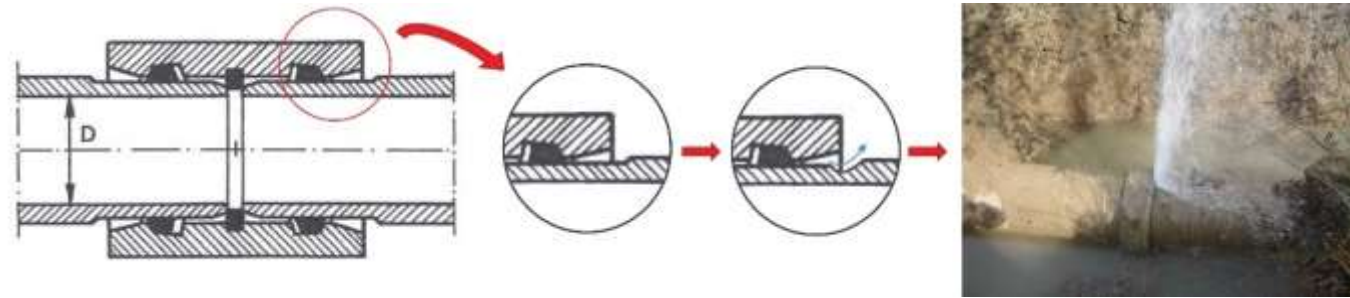

LONG EXTRA DN400 PN16
Vodovod Bela Crkva
septembar 2017.

3. Oštećenje cevi usled problema na spoju

- Najsloženiji slučajevi oštećenja cevi su oni kada dođe do oštećenja cevi neposredno uz postojeću spojnicu za vezu (Dalma, Vitlak, Žibo, Beto) ili na samom spoju cevi (npr. naglavak).
- Ova oštećenja mogu biti usled (dugotrajnog) procurivanja, pucanja, kao i usled raznih mehaničkih oštećenja pri ugradnji ili eksploataciji cevovoda.
- Dodatna otežavajuća okolnost može biti to da cevi koje su u spoju nisu od istog materijala, što dovodi do toga da nemaju isti spoljašnji prečnik (kao ni istu površinsku hrapavost što direktno utiče na mogućnosti prijanjanja zaptivača - jedan od najbitnijih elementa zaptivanja).
- Kombinacija navedenih faktora čini ovakve slučajeve najkomplikovanijim.

3.1. Oštećenje postojeće spojnice za vezu

Prikaz oštećenja

Spojnice **LONG EXTRA SPECIAL**

3.1. Oštećenje postojeće spojnice za vezu

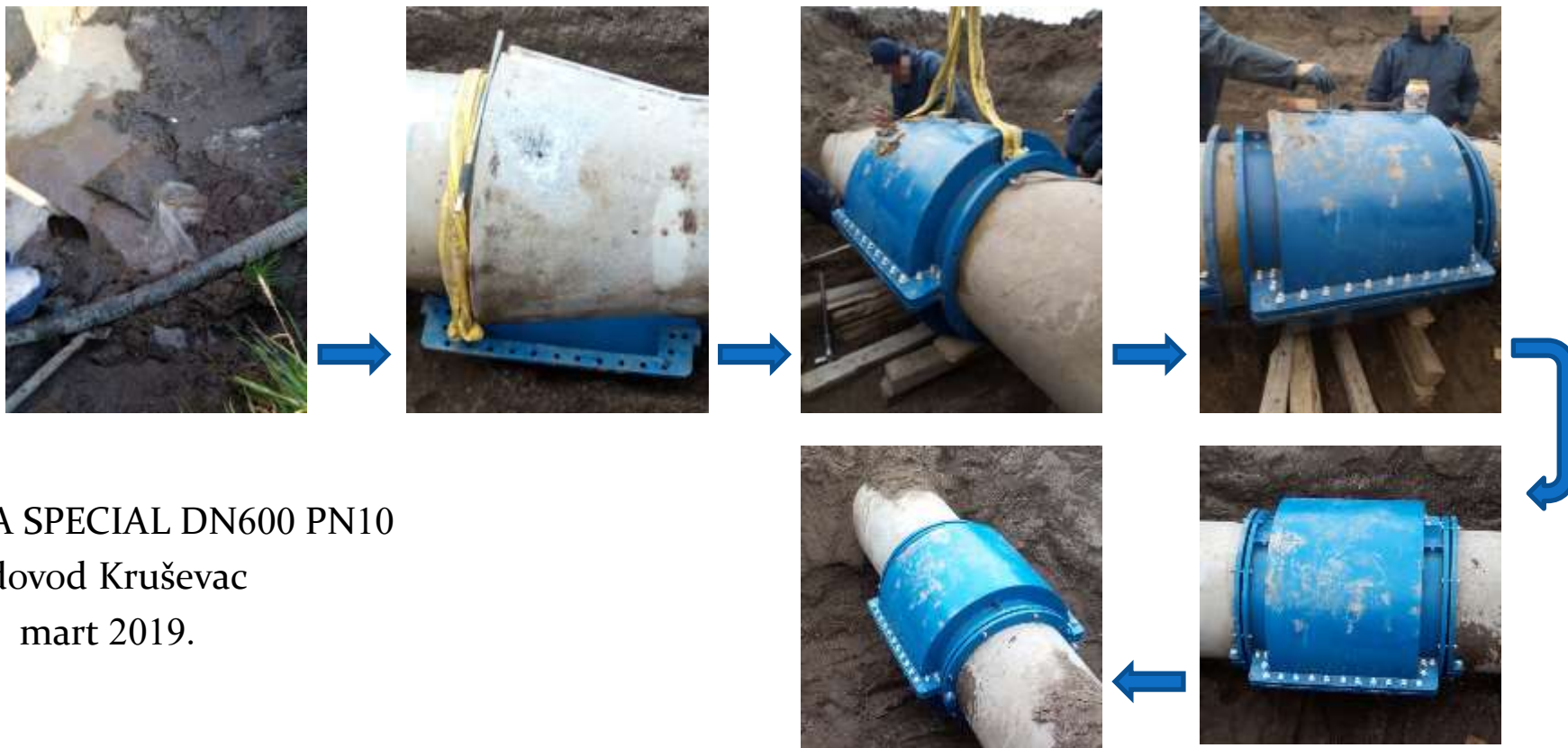
Primer ugradnje spojnice **LONG EXTRA SPECIAL**

LONG EXTRA SPECIAL DN500 PN10
Vodovod Zaječar
maj 2015.

3.2. Oštećenje na spoju cevi

Primer ugradnje spojnice LONG EXTRA SPECIAL

LONG EXTRA SPECIAL DN600 PN10

Vodovod Kruševac

mart 2019.

3.3. Oštećenje postojeće spojnice za vezu, kada cevi nisu istog prečnika

Primer ugradnje spojnice LONG EXTRA ULTRA

LONG EXTRA ULTRA
DN700 PN10
Vodovod Zrenjanin
septembar 2019.

3.4. Oštećenje na spoju cevi, kada cevi nisu istog prečnika

Primer ugradnje spojnice LONG EXTRA ULTRA

LONG EXTRA ULTRA DN600 PN10
Vodovod Novi Sad
septembar 2016.

3.5. Oštećenje postojeće spojnice za vezu, kada postoji i ugaono odstupanje

- Najsloženiji slučaj oštećenja cevi je kada postoji i oštećenje spojnice za vezu i pritom znatno ugaono odstupanje među cevima koje formiraju spoj.
- U navedenom slučaju postojala je velika promena pravca cevovoda, od preko 11° i montažu je bilo potrebno izvršiti pri pritisku od 12 bar-a.

Izgled oštećenja postojeće spojnice uz prikaz ugaonog odstupanja

3.5. Oštećenje postojeće spojnice za vezu, kada postoji i ugaono odstupanje

Primer ugradnje spojnice LONG EXTRA SPECIAL ADAPTER

LONG EXTRA SPECIAL ADAPTER DN350 PN10, Vodovod Topola, oktobar 2019.

Zaključak

- ① Nada autora je da je ovim radom dat što slikovitiji prikaz, iz prakse, veoma složenih problema na cevovodima i dobru ideju kako iste otkloniti.
- ② U radu nije bilo reči o ekonomskim aspektima, tj. potencijalnim uštedama do kojih dolazi primenom prikazanih proizvoda.
- ③ Sama činjenica da se montaža svih navedenih proizvoda iz ovog rada vrši neinvazivno, bez sečenja cevi i isključivanja potrošača, pri punim radnim parametrima cevovoda, dovoljno govori o olakšanoj i sigurnoj sanaciji.

Hvala na pažnji

Kvalitetna rešenja, trajna sigurnost.

UDRUŽENJE ZA TEHNOLOGIJU VODE
I SANITARNO INŽENJERSTVO

Banja Koviljača, maj 2024.

